

CJUE: Un contract de asigurare trebuie să expună în mod transparent, precis și inteligibil funcționarea mecanismului asigurării, astfel încât consumatorul să poată evalua consecințele economice care rezultă din aceasta în ceea ce îl privește

Faptul că un contract de asigurare este legat de unele contracte de împrumut încheiate concomitent poate juca un rol în examinarea respectării cerinței privind transparența clauzelor contractuale, întrucât se consideră că în acest caz consumatorul nu manifestă aceeași vigilență în privința întinderii riscurilor acoperite

Directiva privind clauzele abuzive prevede că nu sunt obligatorii pentru consumator clauzele abuzive care figurează într-un contract încheiat cu un vânzător sau furnizor. Totuși, potrivit aceleiași directive, aprecierea caracterului abuziv al clauzelor nu privește nici definirea obiectului principal al contractului, nici caracterul adecvat al prețului sau remunerației, pe de o parte, față de serviciile sau de bunurile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în măsura în care aceste clauze sunt exprimate în mod clar și inteligibil.

În anul 1998, domnul Jean-Claude Van Hove a încheiat cu o unitate bancară două contracte de împrumut imobiliar pentru o sumă de aproximativ 68 000 de euro. La încheierea acestor contracte de împrumut, el a aderat la un „contract de asigurare grup” al CNP Assurances pentru a garanta, printre altele, o acoperire de 75 % din rate în caz de incapacitate totală de muncă (ITM). În urma unui accident de muncă, domnul Van Hove a ajuns în incapacitate permanentă parțială de muncă (IPP) de 72 % în sensul dreptului francez al asigurărilor sociale. Medicul mandatat de societatea de asigurări a concluzionat că starea de sănătate a domnului Van Hove, deși nu era compatibilă cu reluarea profesiei anterioare, făcea posibilă exercitarea unei activități profesionale adaptate pe fracțiune de normă. Prin urmare, compania a refuzat să continue să acopere ratele împrumutului în temeiul incapacității domnului Van Hove.

Domnul Van Hove a inițiat o acțiune în justiție pentru a obține recunoașterea caracterului abuziv al termenilor contractului în ceea ce privește definiția ITM și a condițiilor în care plata ratelor este suportată de asigurare. În opinia domnului Van Hove, clauza privind ITM creează un dezechilibru semnificativ în detrimentul consumatorului, cu atât mai mult cu cât definiția acesteia este redactată astfel încât nu poate fi înțeleasă de consumatorul profan. CNP Assurances consideră că respectiva clauză nu poate constitui o clauză abuzivă întrucât privește obiectul însuși al contractului. Pe de altă parte, definiția ITM ar fi clară și precisă, chiar dacă criteriile luate în considerare pentru stabilirea ratei de incapacitate funcțională sunt diferite de cele reținute de asigurările sociale. În aceste condiții, instanța franceză sesizată cu litigiul (Tribunalul de Mare Instanță din Nîmes) solicită Curții de Justiție să stabilească dacă este posibilă aprecierea caracterului eventual abuziv al clauzei în discuție.

În hotărârea pronunțată astăzi, Curtea precizează, amintind al

nouăsprezecelea considerent al directivei, că, în contractele de asigurare, clauzele care definesc sau delimitează în mod clar riscul asigurat și răspunderea asigurătorului nu se supun unei aprecieri a caracterului abuziv deoarece aceste restricții sunt luate în considerare la calcularea primei plătite de către consumator. Nu este exclus ca, astfel, clauza în litigiu să privească **obiectul însuși al contractului**, în măsura în care aceasta pare **să delimiteze riscul asigurat și răspunderea asigurătorului, stabilind totodată prestația esențială a contractului de asigurare**. Curtea lasă instanței naționale sarcina să verifice acest aspect indicându-i în același timp că este de competența sa să determine dacă, având în vedere natura, economia generală și ansamblul prevederilor contractului, precum și contextul său juridic și factual, clauza în discuție stabilește un element esențial al ansamblului contractual în care se înscrie.

În ceea ce privește problema dacă respectiva clauză în litigiu este redactată în mod clar și inteligibil, Curtea amintește că cerința privind transparența clauzelor contractuale, consacrată de directivă, nu poate fi redusă numai la caracterul inteligibil pe plan formal și gramatical, ci această cerință trebuie înțeleasă în mod extensiv. În speță, Curtea nu exclude ca domeniul de aplicare al clauzei care definește noțiunea de ITM să nu fi fost înțeleasă de consumator. Astfel, este posibil ca, **în lipsa unei explicații transparente privind funcționarea concretă a mecanismului asigurării referitor la acoperirea ratelor împrumutului în cadrul ansamblului contractual, domnul Van Hove să nu fi fost în măsură să evalueze, pe baza unor criterii precise și inteligibile, consecințele economice care rezultă din aceasta în ceea ce îl privește**. Incumbă instanței naționale sarcina să verifice și acest aspect.

Potrivit Curții, împrejurarea că acest contract de asigurare se situează într-un ansamblu contractual cu contractele de împrumut ar putea de asemenea să fie relevant în acest

context. Prin urmare, nu se poate cere consumatorului să manifeste aceeași vigilență, în privința întinderii riscurilor acoperite de contractul de asigurare, ca în cazul în care ar fi încheiat în mod distinct contractul de asigurare și contractele de împrumut.

În consecință, Curtea statuează că acele clauze care privesc obiectul principal al unui contract de asigurare pot fi considerate ca fiind redactate în mod clar și inteligibil în cazul în care, pe de o parte, sunt inteligibile pentru consumator pe plan gramatical și, pe de altă parte, expun în mod transparent funcționarea concretă a mecanismului asigurării ținând seama de ansamblul contractual în care se înscriu, astfel încât consumatorul să fie în măsură să evalueze, pe baza unor criterii precise și inteligibile, consecințele economice care rezultă din aceasta în ceea ce îl privește. În cazul în care nu aceasta este situația, instanța națională poate să aprecieze caracterul eventual abuziv al clauzei în discuție.